

REGION FOSEN

Ekstern vurdering i intern skolevurdering

VURDERINGSRAPPORT

Stokksund oppvekstsenter i Åfjord kommune

Vurderingsområde: VURDERING FOR LÆRING – Fra læringsmål til læringseffekt

Uke 16 - 2013

Vurderingsgruppa i FOSEN, 2013

Det å skulle besøke og vurdere en for oss fremmed skole er alltid like spennende. Hvordan vil vi bli møtt? Hvilke funn gjør vi? Hvordan er elevene? Elementer som gjør hver runde med ekstern skolevurdering unik.

Det å ha ekstern skolevurdering akkurat denne uken føltes nok ikke optimal for hverken ledelse eller ansatte ved skolen, men dere skal ha all ære for måten dere har taklet det på. Dere møtte oss med åpenhet, stå-på-vilje og et åpenbart ønske om å vise oss hva skolen er god for i alle ledd. Tusen takk til dere for meget god informasjon, dokumentasjon og hjelp disse dagene.

I vårt møte med elevene opplevde vi åpenhet, meddelksomhet og reflekterte tanker. Ved Stokksund oppvekstsenter har dere elever som er full av ideer om hvordan de ønsker skoledagen skal være, som ønsker å lære og som ønsker å være aktive deltakere i arbeidet for å få en så god skole som mulig, og som ønsker å bli hørt.

Når vi så i siste instans møter foreldre/foresatte med den samme holdningen som både ansatte ved skolen og elevene, har vi fått dannet oss et godt bilde av Stokksund oppvekstsenter og det som foregår her.

I begrunnelsen for temaet for vurderingsuka kom dere med en del refleksjonsspørsmål dere ønsker å utrede nærmere. Vi håper at vi gjennom denne rapporten bidrar til dette arbeidet, og at dere får nytte av de konklusjoner vi har kommet fram til.

Tusen takk til dere alle for mottakelsen vi har fått, og lykke til med det videre utviklingsarbeidet ved skolen.

Med vennlig hilsen

Eírín og Láila

Sitat fra elevene

- Vi lærer mye her. Særlig i matte
- Mye bra med ny skole
- Bra med varm lunch
- Har fått helt ny gymsal som ikke lukter påkjørt oter
- Kan gå over alt uten å bli syke
- Alle er venner
- Er veldig glad i skolen fordi det er mange bøker her
- Bra at det ikke er nesten noe mobbing på skolen. Jeg ser i hvert fall ikke noe
- Vi lærer mer her enn på gammelskolen. Vi har det veldig artig og har mer utstyr i fagene
- Bra at vi flyttet på en annen skole. Føler meg kjempetrygg her. Det gjorde jeg ikke i den gamle
- Jeg har fått skryt av læreren at jeg er god i mange fag i samtale og i klasserommet. Det synes jeg er bra.

Innhold

1	INNLEDNING	4
2	OM SKOLEN	6
3	VURDERINGSOMRÅDE	7
4	VURDERINGSKRITERIER FOR IDEALBILDE	9
5	DELTAkere I VURDERINGSARBEIDET	12
6	TIDSBRUK	13
7	METODER	14
8	SKOLEN SINE STERKE SIDER INNEN VURDERINGSOMRÅDET	15
9	SKOLEN SINE UTVIKLINGSOMRÅDER	19
10	IDEER TIL VIDERE ARBEID MED UTVIKLINGSOMRÅDENE	24
11	RAPPORTERING TIL SKOLEEIER.....	25

1 Innledning

Om regionen:

21 skoler i 7 kommuner på Fosen har gått sammen om ekstern vurdering i lokalt vurderingsarbeid.

Osen, Roan, Åfjord, Rissa, Leksvik, Bjugn og Ørland vil gjennomføre ekstern vurdering på tvers av kommunegrenser, gjennom en felles nedsatt vurderingsgruppe.

Hvorfor skolevurdering:

- I følge forskrift til opplæringsloven § 2 - 1 første ledd, skal skolen jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen medvirker til å nå målene i generell del og fagdelene av læreplanen.
- Skolen skal over tid foreta vurderinger og undersøkelser relatert til alle mål i læreplanverket. Skolen skal analysere resultatene av undersøkelsene, trekke konklusjoner og iverksette tiltak som følge av dette.
- Den skolebaserte vurderingen skal være til hjelp i arbeidet med skoleutviklingen og bidra til at personalet får økt innsikt i sammenhengen mellom rammefaktorer, prosesser og resultat. En innsikt som igjen skal bidra til å øke elevenes utbytte av opplæringen.
- Det bør legges til rette for at de parter som deltar i analyse- og konklusjonsarbeidet har nødvendig kompetanse. Konklusjonene av den skolebaserte vurderingen bør skriftliggjøres og kommuniseres til berørte parter.
- Skoleeier har ansvar for å jevnlig vurdere i hvilken grad organiseringen, tilretteleggingen og gjennomføringen av opplæringen bidrar til å nå de målene som er fastsatt i den generelle delen av læreplanen og i de enkelte læreplanene for fag.
- Skoleeier skal medvirke til å etablere administrative systemer og innhente statistiske og andre opplysninger som er nødvendig for å vurdere tilstanden og utviklingen innenfor opplæringen. (Jamfør Opplæringsloven §13.10)

Hvorfor ekstern vurdering?

Formålet er at gruppa skal være til hjelp i arbeidet med pedagogisk kvalitetsutvikling i skolen. På kort tid og gjennom en enkel prosess får skolen hjelp fra fremmede til å se seg selv.

Hvem er vurderingsgruppa?

6 personer i Fosenregionen er engasjerte i vurderingsgruppa. De har bred pedagogisk bakgrunn, og skal vurdere de 24 skolene som deltar. Hver skole skal i løpet av tre år bli vurdert.

To vurderer gjennomfører vurdering på hver skole, og ingen skal vurdere skole i egen kommune.

Hva gjør vurderingsgruppa?

Skolen, i samarbeid med skoleeier, velger et fokusområde for vurdering. Vurderingsparet forbereder selve vurderingen gjennom et første møte med skolen. De utarbeider kriterier, velger metode og verktøy tilpasset den enkelte skoles vurderingsområde. De gjennomfører et vurderingsarbeid, og skriver en rapport som legges frem for skolen i slutten av vurderingsuka.

Vurderingsgruppa sin oppgave er å speile praksis opp mot vurderingskriteriene og er ikke en rådgivning, men skal være til hjelp og støtte for internt utviklingsarbeid.

Rapporten

Vurderingsgruppa skriver en rapport om resultatet av vurderingen. Rapporten trekker fram skolen sine sterke sider og peker på eventuelle utfordringer den har. Rapporten gir også informasjon om rammene for vurderingen – tidsbruk, metodevalg, verktøy m.m.

Vurderingen tar ikke mål av seg til å gi et fullstendig bilde av skolen, men er et bidrag til hva en bør arbeide videre med innen det området som er vurdert.

Det er ønskelig at de redskaper og metoder som er blitt brukt, kan overføres til det interne utviklingsarbeidet skolen årlig arbeider med.

2 Om skolen

Visjon:

«VI SKAPER FRAMTIDA»

Kjerneverdier: Trygghet, mestring og deltakelse.

Fakta:

Stokksund oppvekstsenter ligger i Åfjord kommune og er en 1-10 skole med totalt 68 elever, 25 barnehagebarn og 14 barn i SFO. Senteret har totalt 30 ansatte hvorav 13 lærere. Oppvekstsenteret fikk nytt skolebygg som stod ferdig i januar 2012. Skolen har i flere år brukt Olweusprogrammet som system for det forebyggende arbeidet mot mobbing og for å ivareta Opplæringslovens §9a.

Skolen bruker ulike metoder og organisering av undervisningen for å tilpasse opplæringen til den enkelte elev. Eksempler på dette:

- Ukentlig veiledet lesing på småtrinn
- Spes.ped ressurs brukt inn mot gruppe fremfor individ
- Uteskole for småtrinn hver onsdag etter lunsj
- Tilpassa ukeplaner etter behov
- Lesekurs på alle trinn for ulike elevgrupper
- NY GIV-metodikk på ungdomstrinnet

3 Vurderingsområde

Stokksund oppvekstsenter har bedt om vurdering på følgende område:

VURDERING FOR LÆRING – Fra læringsmål til læringseffekt

Bakgrunn/prosessen for valg av område/hvem har valgt området:

Siden våren 2010 har vi hatt ekstra fokus på Vurdering for læring i vårt pedagogiske utviklingsarbeid. Vi har brukt mye tid både på planleggingsdager, fellestid og individuelt på å utvikle vår vurderingspraksis. Målet har vært å tydeliggjøre en felles, tydelig praksis som ivaretar forskriftens krav til vurdering fra 2009 (kun utdrag):

§ 3-11. Undervegsvurdering

Undervegsvurdering skal brukast som ein reiskap i læreprosessen, som grunnlag for tilpassa opplæring og bidra til at eleven, lærlingen og lære kandidaten aukar kompetansen sin i fag, jf. § 3-2. Undervegsvurderinga skal gis løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.

Undervegsvurderinga skal innehalde grunnleggjande informasjon om kompetansen til eleven, lærlingen og lære kandidaten og skal givast som meldingar med sikte på fagleg utvikling.

§ 3-12. Eigenvurdering

Eigenvurderinga til eleven, lærlingen og lære kandidaten er ein del av undervegsvurderinga. Eleven, lærlingen og lære kandidaten skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling, jf. opplæringslova § 2-3 og § 3-4.

§ 3-13. Halvårsvurdering i fag for elevar

Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga og skal syne kompetansen til eleven i forhold til kompetansemåla i læreplanverket. Ho skal også gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget.

Det skal bli gitt halvårsvurdering utan karakter gjennom heile grunnopplæringa.

§ 3-16. Kravet til dokumentering av undervegsvurderinga

Frå 8. årstrinnet skal alle elevar kvart halvår få halvårsvurdering med karakter i fag og i orden og i åtferd dokumentert skriftleg. Fråvær skal også dokumenterast kvart halvår.

Det skal kunne dokumenterast at undervegsvurdering er gitt, jf. § 3-11 til § 3-15.

Arbeidet med vurdering for læring har blant annet ført til:

- revidering av arbeidsplaner med økt fokus på læringsmål

- skriftlige halvårsvurderinger med vurderinger i forhold til konkrete kompetanse/kunnskapsmål
- tydeliggjøring av læringsmål med kriterier og kjennetegn som utgangspunkt for all underveisvurdering på 1. – 10. trinn

Refleksjonsspørsmål skolen ønsker å utforske:

- Skolen har gjennomført en langvarig bevisstgjørings- og utviklingsprosess i arbeidet med Vurdering for læring, men har dette nådd fram til målgruppa?
- Opplever elever og foresatte at skolen er tydelig på målene for læringsarbeidet? Har de fått en forståelse av formålet med å utarbeidet tydelige læringsmål og veien mot å nå målene?
- Hvilke deler av vurderingsarbeidet oppleves nyttig? (For lærerne/for elevene/for foreldrene)
- Opplever elevene en læringseffekt gjennom vurdering for læring, ser vi effekten?
- Er det noe som ikke når ut eller oppleves meningsløst? (For lærerne/for elevene/for foreldrene)

4 Vurderingskriterier for idealbilde

I evalueringsuken har vi vurdert skolens nåværende praksis opp mot et ideelt fremtidsbilde – slik skolen selv ønsker den skulle ha vært. Dette kalles et idealbilde.

Kriterium betyr her krav til kjennetegn på god kvalitet. Kriteriene er hentet fra lov, regelverk, læreplanverk og skolen sine egne planer.

Når vurderingsparet gjennomfører en vurdering blir kriteriet sammenlignet med den informasjonen som er samlet inn, før og under vurderingsuka.

Kriteriene i rapporten er utformet av vurderingsparet og godkjente av skolen.

Idealbilde:

Kriterium	Tegn på god praksis
<p>1. Elevene skal vite og forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem.</p> <p><i>Forskrift til Opplæringslova §3-1</i></p>	<ul style="list-style-type: none">a) Kompetansemålene er brutt ned i konkrete og målbare læringsmålb) Formuleringen av læringsmålene er tilpasset elevenes begrepsnivåc) Læringsmålene er synlige i klasserommetd) Læringsmålene formidles muntlig til/i dialog med elevene) Læringsarbeidet starter med målf) Læringsmålene er ryggraden i undervisningeng) Læringsøktene avsluttes med å trekke sammen trådene fra starten
<p>2. Eleven skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling.</p> <p><i>Forskrift til Opplæringslova §3-12</i></p>	<ul style="list-style-type: none">a) Læringsmålene er så presise at de kan danne utgangspunkt for elevsamtaler og hjem-skolesamtalerb) Elevene får aktivt være med å vurdere sitt eget arbeid med utgangspunkt i vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelsec) Elevene får være med å vurdere medelevens arbeid med utgangspunkt i vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse både i forhold til læreplan i fag og generell del.d) Elevene får selv være delaktige i det å sette vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse, både i forhold til læreplan i fag og generell del.
<p>3. Opplæringen skal bidra til at elevene er seg bevisst hva de har lært og hva de må gjøre for å nå målene</p> <p><i>L06 – Generell del</i></p>	<ul style="list-style-type: none">a) Elevsamtaler og hjem-skolesamtaler tar utgangspunkt i kompetansemålene i L06b) Elevene får selv være med å sette egne læringsmålc) Elevene får selv være med å sette suksesskriterier for hva de må gjøre for å nå målene
<p>4. Undervegsvurderinga skal gis løpande og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg.</p>	<ul style="list-style-type: none">a. Skolen arbeider systematisk med både muntlig og skriftlig undervegsvurderingb. Undervegsvurdering tar utgangspunkt i kompetansemålene

<p>Undervegsvurderinga skal innehalde grunnleggjande informasjon om kompetansen til eleven, og skal givast som meldingar med sikte på fagleg utvikling.</p> <p><i>Forskrift til Opplæringslova §3-11</i></p>	<p>c. Undervegsvurderinga har preg av framovermelding.</p>
<p>5. Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga og skal syne kompetansen til eleven i forhold til kompetansemåla i læreplanverket. Ho skal og gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget.</p> <p><i>Forskrift til Opplæringslova §3-13</i></p>	<p>a) Skolen har et system for halvårsvurdering i alle fag på alle trinn. b) Halvårsvurderinga tar utgangspunkt i kompetansemålene for trinnet. c) Halvårsvurderinga inneholder råd om hvordan eleven kan øke sin kompetanse og nå målene i alle fag.</p>
<p>6. Det skal kunne dokumenterast at undervegsvurdering er gitt</p> <p><i>Forskrift til Opplæringslova §3-16</i></p>	<p>a. Skolen har et system for hva som skal dokumenteres av undervegsvurdering. b. Skolen har et system for å dokumentere at undervegsvurdering (skriftlig og muntlig) er gitt. c. Skolen har et system for å dokumentere at undervegsvurdering (skriftlig og muntlig) er mottatt.</p>
<p>7. Skolen er en lærende organisasjon</p>	<p>a) Personalet og ledelsen har felles forståelse for uttrykkene</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompetansemål • Læringsmål • Vurderingskriterier • Kjennetegn på måloppnåelse <p>b) Skolen skal ha en lokal læreplan i alle fag som dekker alle kompetansemål fordelt på trinn. Denne danner utgangspunkt for årsplan/periodeplan/arbeidsplan</p> <p>b) Skolen evaluerer regelmessig egen vurderingspraksis</p> <p>c) Skolen har felles praksis og maler for samtaler</p> <p>d) Ledelsen er pådriver til at ting man</p>

	bestemmer/ting man blir enige om blir gjennomført. e) Personalet deler ideer og erfaringer med hverandre f) Skolen har endringsvilje
--	--

5 Deltakere i vurderingsarbeidet

Eksterne deltakere

- Eirin Folde
- Laila Høgsve Bragstad

Våre informanter har vært

- Rektor
- Lærer
- Elever
- Foreldre

6 Tidsbruk

Det er avsatt inntil 1 uke til å vurdere en skole. Dette innebærer i hovedsak en startdag der vurderingsparet møter skolen for første gang for avklaringer og planlegging. Under selve vurderingen er vurderingsparet på skolen i inntil tre dager. Skolen får rapporten umiddelbart etter disse vurderingsdagene. I forkant og underveis forbereder vurdererparet informasjon, metoder, verktøy og diverse informasjonsarbeid og oppsummeringer.

Framdriftplan:

Tid	Tiltak	Ansvar
12.nov.12	Informasjon til skolene som skal vurderes	Regionkonsulenten
Uke 50, 2012	Framdriftsplan sendes skolene	Regionkonsulenten
Innen 20. januar 2013	Melde inn vurderingsområde til regionkonsulenten	Skolene
Innen 25. januar 2013	Overlevering av dokumentasjon til regionkonsulenten	Skolene
Uke 4	Valg av vurderere	Regionkonsulenten
30. - 31. januar 2013	Forberedelse til vårens vurdering. Utarbeidelse av idealbilder m.m	Vurdererne
Uke 6	Kontakt med skolene. Utsending av idealbilde	Vurdererne
Innen fredag i uke 9	Godkjenning av idealbilde	Skolene
Innen uke 10	Sende påstandsskjema til skolene	Vurdererne
Uke 12	Utfylling og returnering av påstandsskjema til vurdererne	Skolene
Uke 12	Utarbeidelse av skjema, intervjuguide, observasjonsskjema etc	Vurdererne
Uke 12	Skisserer innhold av vurderingsuka	Vurdererne
Uke 16	Vurderingsuke med framlegg av rapport	Skolene, vurdererne
Uke 18	Tilbakemelding til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern skolevurdering	Skolene
Uke 19	Tilbakemelding til vurdererne om hvordan det videre arbeidet er tenkt gjennomført	Skolene
Innen 30. nov 2013	Rapportering om oppfølging av vurderingsuka til skoleeier og regionkonsulent	Skolene
Innen 30. nov 2013	Regionkonsulenten rapporterer tilbake til vurdererne vedrørende oppfølging	Regionkonsulenten

7 Metoder

Vurderingsområdet og tid til disposisjon virker inn på valg av metode. Vanlige metoder er innhenting av dokumentasjon, påstandskjema, strukturerte gruppesamtaler, samtale med rektor, møte og observasjon. All informasjon om skolen speiles opp mot utarbeidet glansbilde for vurderingsområdet.

I denne vurderingen er følgende metoder benyttet:

- Innhenting av dokumentasjon
- Utarbeidelse av kriterier og tegn på god praksis
- Bruk av påstandsskjema
- Bruk av samtaleguider
- Observasjon

8 Skolen sine sterke sider innen vurderingsområdet

Kriterium:

Elevene skal vite og forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Tegn:

- Kompetansemålene er brutt ned i konkrete og målbare læringsmål
- Formuleringen av læringsmålene er tilpasset elevenes begrepsnivå
- Læringsmålene formidles muntlig til/i dialog med elevene
- Læringsarbeidet starter med mål
- Læringsmålene er ryggraden i undervisningen

Hva vi så:

I Forskrift til Opplæringslova §3-1 står det

[...] Det skal vere kjent for eleven, læringen og lærerkandidaten kva som er måla for opplæringa og kva som blir vektlagt i

vurderinga av hennar eller hans kompetanse. Det skal og være kjent for eleven kva som er grunnlaget for vurdering og kva som blir vektlagt i vurdering i orden og åttferd

3. OG 4. TRINN UKE 16/17	
FAG	LÆRINGSMÅL
NORSK 4	<ul style="list-style-type: none">Jeg kan fylle ut en fortellings-fik med innledning, hoveddel og avslutning.Jeg samarbeider med klassekamerat/ klassekamerater mine om å skrive en fortelling.Jeg kan finne ord med og, ik og sammensatte ord i leselekse og skrive dem rett.
MATEMATIKK 4	<ul style="list-style-type: none">Jeg kan gjøre om fra desimaler til bråk.Jeg kan forklare forskjellen mellom diameter og meter.
ENGELSK 4	<ul style="list-style-type: none">Jeg kan forklare nye furoer (sofa, armchair, carpet, bed, picture, table, cupboard, curtain, bookshelf, fridge, washing machine, shower, toilet, stairs, floor).Jeg kan forklare min egen adresse og spørre hvor andre bor.Jeg kan kjenne igjen ord som tilhører ordklassen preposisjoner (prepositions).
NORSK 3	<ul style="list-style-type: none">Jeg kan fylle ut en fortellings-fik med innledning, hoveddel og avslutning.Jeg kan tegne fortellingens røde tråd.Jeg kan finne ord med offting, ord med og og ik i leselekse og skrive dem rett.
MATEMATIKK 3	<ul style="list-style-type: none">Jeg vet forskjellen på en rett, spiss og stump vinkel.Jeg kan forklare forskjellen på kvadrat, rektangel, parallelogram og trekant.
ENGELSK 3	<ul style="list-style-type: none">Jeg kan skrive navnet mitt på engelsk.
NATURFAG 3/4	<ul style="list-style-type: none">Jeg vet noen forskjeller på trekklapper og stansklapper.Jeg kan forklare ordet arkitektur.

Ved samtaler med elevene, gjennom resultat fra påstandsskjema og også under observasjon, kom det fram at elevene var ganske komfortable med bruken av læringsmål ved skolen. En elev sa «*læringsmålan står no på plana, så vess vi vil lær meir kan vi bruk dæm*». En annen elev uttalte «*vi har sånn læringsmål på ukeplana. Der må vi kryss av om vi kan, kan litt, treng meir hjelp. Vi må lever dæm inn.*» Noen fortalte også at de sjekket læringsmålene sammen med foreldrene sine.

I resultatene fra påstandsskjema elevene svarte på i forkant av vurderingsuka, ser vi at de aller fleste er enige eller delvis enige i at undervisningen starter med mål, at læringsmålene til dels er synlige i klasserommene og at læringsmålene er viktigere enn oppgavesvarene (som en elev sa: «*vess vi kan vis at vi kan alt som står i målan, får vi allikevæl sekser uten å gjør læks*»). Elevene på mellom- og ungdomstrinn var også i svarene enige eller delvis enige i at lærerne snakket med dem om læringsmålene. Her var ikke elevene ved småtrinnet enige. 99% mente her at de ikke snakket med lærerne om det. Hva som er årsaken til dette er vanskelig å si, men noe av årsaken kan være at elevene ikke oppfatter at det er læringsmål det blir snakket om selv om det er det.

Når vi snakker med lærerne om dette temaet sier de bl.a. at de både arbeider systematisk med å lage gode, konkrete mål i de aller fleste fag, og at de også kan kjøre måltester opp mot dette. Det kommer også fram at de har blitt bevisst på hva som er læringsmål etter at den nye læreplanen kom. «*Det er noe med å ha målbare mål. Der synes jeg vi har lært mye etter at vi fikk den nye læreplanen. Det er litt problematisk når vi gjør ting som ikke er målbare*», sier en av lærerne.

Også påstandsskjemaene viser det samme. De aller fleste lærerne er helt eller delvis enig i at de formidler læringsmålene muntlig og i dialog med elevene, og at læringsmålene er ryggraden i undervisningen.

Ved vurdering av elevenes arbeidsplaner, så vi planer som hadde læring i fokus. Den første siden var forbeholdt gode, konkrete, læringsmål som et godt utgangspunkt for læring, egenvurdering og oppfølging fra heimen.

Konklusjon

Ut fra de samtaler vi hadde og de observasjoner som ble gjort, mener vi at skolen bryter ned kompetansemålene til konkrete og målbare læringsmål. Læringsmålene er tilpasset elevenes begrepsnivå og blir formidlet muntlig og i dialog med eleven. Selv om skolen har en veg å gå, mener vi også at læringsmålene i stor grad er ryggraden i undervisningen. Elevene skal derfor ha gode muligheter til å vite og forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem.

Kriterium:

Eleven skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling.

Tegn:

- a) Læringsmålene er så presise at de kan danne utgangspunkt for elevsamtaler og hjem-skolesamtaler

Hva vi så:

I Forskrift til Opplæringslova §3-12 står det

Eigenvurderinga til eleven, lærlingen og lærekandidaten er ein del av undervegsvurderinga. Eleven, lærlingen og lærekandidaten skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling. Jf opplæringslova §2-3 og §3-4

Selv om ikke hele kriterium 2 er på plass, vil vi på bakgrunn av det vi konkluderer med i kriterium 1 slå fast at læringsmålene er så presise at de kan danne utgangspunkt for elevsamtaler og hjem-skolesamtaler.

Kriterium:

Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga og skal syne kompetansen til eleven i forhold til kompetansemåla i læreplanverket. Ho skal og gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget.

Tegn:

- a) Skolen har et system for halvårsvurdering i alle fag på alle trinn.
- b) Halvårsvurderinga tar utgangspunkt i kompetansemålene for trinnet
- c) Halvårsvurderinga inneholder råd om hvordan eleven kan øke sin kompetanse og nå målene i alle fag.

Hva vi så:

I Forskrift til Opplæringslova §3-13 står det bl.a.

Halvårsvurdering i fag er ein del av undervegsvurderinga og skal syne kompetansen til eleven i forhold til kompetansemåla i læreplanverket. Ho skal også gi rettleiing om korleis eleven kan auke kompetansen sin i faget. Det skal bli gitt halvårsvurdering utan karakter gjennom heile grunnopplæringa.

Under vårt besøk ved Stokksund Oppvekstsenter, fikk vi se skriftlige halvårsvurderinger som var gitt til elever på flere trinn. Disse vurderingene var delt opp i fag, og læringsmål. Læringsmålene skolen bruker har vi tidligere konkludert med er gode, konkrete og målbare og har i tillegg utgangspunkt i kompetansemålene. Halvårsvurderingene blir brukt systematisk og gir også elevene råd om hvordan eleven kan øke sin kompetanse og nå målene i fagene. Et eksempel på slik framovermelding fra norsk er: «Framover handler det om å arbeide mer strukturert med innhold. Du har kreativitet og kapasitet. I artikkelsjangeren må du jobbe med å få med flere momenter og bearbeide disse». Dette forteller en elev som har blitt vurdert til «kan i noen grad» i temaet «sjangerbeherskelse» hva eleven må fokusere på i fortsettelsen for å øke kompetansen sin, og få en høyere måloppnåelse ved neste korsveg.

Rektor forteller også at det allerede i 2010 var en god prosess ved skolen rundt dette temaet, hvor de landet på skriftlig halvårsvurdering i alle fag for alle trinn. Hun forteller videre at de har arbeidet med å finne gode uttrykksformer, og da særlig i forhold til framovermeldinger, og at skolen fortsatt er i en prosess.

Konklusjon

Ut fra det vi så i form av dokumentasjon og hørte i samtale med lærere og rektor, mener vi skolen har et system for halvårsvurdering i alle fag og på alle trinn. Halvårsvurderinga tar utgangspunkt i kompetansemålene og inneholder råd om hvordan eleven kan øke sin kompetanse og nå målene.

Kriterium:

Skolen er en lærende organisasjon

Tegn:

- a) Personalet og ledelsen har felles forståelse for uttrykkene
 - Kompetansemål
 - Læringsmål
 - Vurderingskriterier
 - Kjennetegn på måloppnåelse
- d) Ledelsen er pådriver til at ting man bestemmer/ting man blir enige om, blir gjennomført
- f) Skolen har endringsvilje

Hva vi så:

I resultatet fra påstandsskjema besvart av både skoleledelsen og lærerne kommer det klart fram at de mener personalet og ledelsen har felles forståelse for uttrykkene kompetansemål, læringsmål, vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse. Det samme kommer også fram i samtaler med disse partene. Det er arbeidet mye med disse uttrykkene, og de blir brukt både overfor elever og i samtaler i kollegiet.

Skolen har en ledelse som ønsker utvikling, og som uttrykker at det er en holdning også i kollegiet til å drive utvikling. Alle har arbeidet mye med arbeidsplaner, læringsmål og vurderingskriterier, men er ikke i mål med dette. Skoleledelsen uttaler også at det er generelt sett er handling bak tiltakene, men at det kan være vanskelig å finne tid til mer bundet tid avsatt til utviklingsarbeid.

Dette er noe lærerne også uttaler. De ønsker å finne tid til erfaringsdeling og utvikling av gode system som kan følges opp. Når vi så ser på resultatet fra påstandsskjemaet at 100% av skolens ledelse og lærere svarer at de har endringsvilje, mener vi å kunne konkludere med at Stokksund oppvekstsenter er en lærende organisasjon i den forstand at alle ønsker videreutvikling og erfaringsdeling.

9 Skolen sine utviklingsområder

Kriterium:

Elevene skal vite og forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem

Tegn:

c) Læringsmålene er synlige i klasserommet

Hva vi så:

Da vi hadde observasjon i klasserommene kunne vi se at arbeidsplanene var hengt opp på tavla i noen klasserom. I tillegg viste flere av lærerne periodens læringsmål på smartboard. Vi kunne likevel ikke se at læringsmålene var synliggjort godt nok og gjennomført i alle klasserom. Arbeidsplanene som var gjort tilgjengelig på tavla var for små til at elevene kunne se det som stod fra pulten sin, og det blir vanskeligere for læreren å henvise til målene når de ikke er lett tilgjengelig for eleven i klasserommet. Både lærerne og rektor sier at de her har en vei å gå. Elevene på mellomtrinnet sier i sine svar i påstandsskjema at de opplever at læringsmålene til en viss grad er synliggjorte for dem, mens elevene på småtrinn og ungdomstrinn ikke opplever dette i noen stor grad. Det nevnes fra elevene på ungdomstrinnet at noen lærere i noen fag/større innleveringer har hengt opp målene tydelig i klasserommet, og elevene opplevde dette positivt. Et råd én elev gir er: «Målene skulle vært større slik at vi kunne sett dem, kanskje én (plakat red anm) på hver vegg....» Skolen helhetlig sett har altså ikke synliggjort læringsmålene i klasserommene på en god nok måte, men er i gang med å reflektere over hvordan man kan gjøre dette bedre.

Kriterium:

Elevene skal vite og forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem

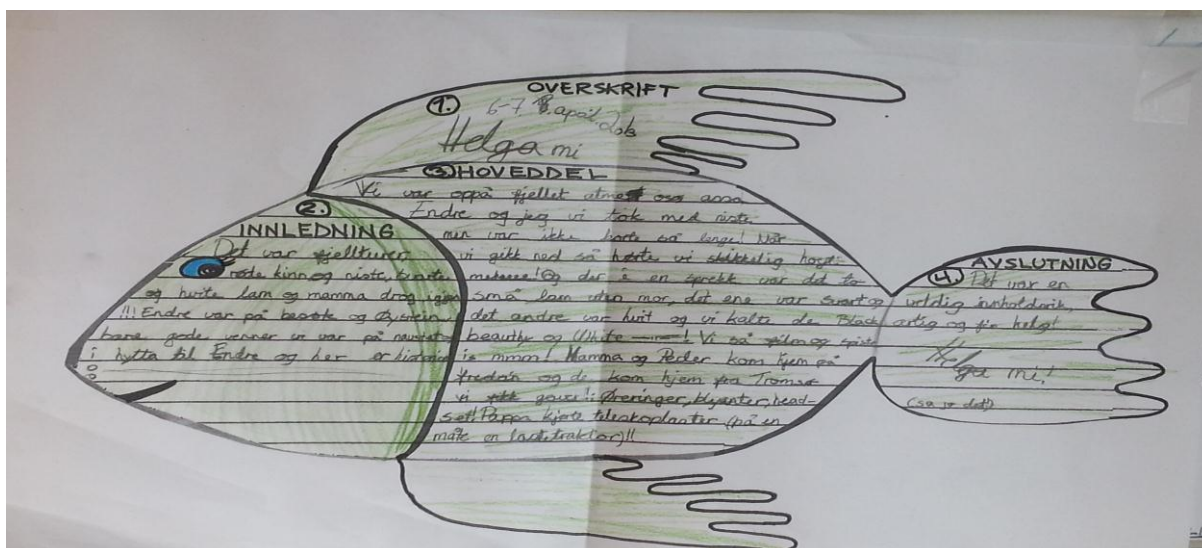
Tegn

g) Læringsøktene avsluttes med å trekke sammen trådene fra starten.

Hva vi så:

Lærerne ved skolen virker å være klar over forskning som sier noe om viktigheten av å binde sammen undervisningen fra start til slutt, med en tydelig oppstart ved bruk av mål og en god oppsummering, der man tar opp igjen målsetninga for økta og om man har nådd målene/lært noe. Lærerne er tydelig på at de ikke har en god nok praksis på oppsummering ennå. Flere lærere sier at det å tilpasse læringsøkta slik at man får mulighet til en god oppsummering er krevende når man er inne i en god arbeidsprosess, og "klokka plutselig er der". Ved observasjon i klassene så vi heller ingen tydelig og gjengs praksis på oppsummering av læringsarbeidet som ble gjort i timene. I påstandsskjemaene kan vi også finne svar som tyder på at det er en ujevn praksis innen det å holde den røde tråden gjennom ei økt, selv om personalet klart vet at dette er noe de bør og ønsker å sette fokus på.

En av elevene fortalte at det for en stund siden var brukt exit-kort, og at han syntes dette var bra. Elevene etterspør mer av dette.

Kriterium: Elevene skal delta aktivt i vurderinga av eige arbeid, eigen kompetanse og eiga fagleg utvikling

Tegn

- b) Elevene får aktivt være med å vurdere sitt eget arbeid med utgangspunkt i vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse
- c) Elevene får være med å vurdere medelevers arbeid med utgangspunkt i vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse, både i forhold til læreplan i fag og generell del
- d) Elevene får selv være delaktige i det å sette vurderingskriterier, og kjennetegn på måloppnåelse, både i forhold til læreplan i fag og generell del.

Hva vi så:

I timene vi observerte kunne vi se noe medelevvurdering, og ved ett tilfelle fikk elevene skjema der de skulle gi en skriftlig tilbakemelding til klassekameratene sine på en fremføring. Når det gjelder tilbakemelding i påstandsskjemaene spriker svarene noe. De yngste elevene på skolen synes de får vurdere sitt eget arbeid, mens mellomtrinnet mener det er for lite av det - og de eldste opplever varierende bruk av egen- og medelevvurdering. Foreldrene svarer at de er usikre på om elevene får være delaktige i vurderingen av seg selv, medelever og i det å sette egne læringsmål, vurderingskriterier og kjennetegn på måloppnåelse. Rektor har et klart inntrykk av at det er igangsatt et arbeid innen feltet, der lærerne prøver ut forskjellige opplegg knyttet til elevens delaktighet i egen læring. Hun påpeker at dette arbeidet tar tid, og ettersom elevene blir vant til denne måten å jobbe på, vil det bli et godt verktøy for læring. En elev sier følgende om egenvurdering: "Læreren finner jo ut om folk lyver eller ikke. Hvis læreren ser oss i f.eks gym og vi ikke gjør noen verdens ting, men setter karakteren 6 på oss selv, ja da er det enkelt for læreren å finne ut hvem som er ærlig eller ikke." Noen av lærerne har hatt veldig positiv effekt av f. eks medelevvurdering: « Elevene har blitt gode til å vurdere hverandre og er ærlige i disse vurderingene. De argumenterer godt.»

Eksternvurdererne konkluderer med - ut i fra det vi kunne se og den informasjonen vi fikk inn - at det er igangsatt et arbeide med elevenes delaktighet i vurdering av seg selv og medelevene. Dette er likevel ikke godt nok implementert i alle fag og hos alle lærerne ennå, og det finnes et utviklingspotensiale innen denne formen for vurdering.

Kriterium: Opplæringen skal bidra til at elevene er seg bevisst hva de har lært og hva de må gjøre for å nå målene sine

Tegn

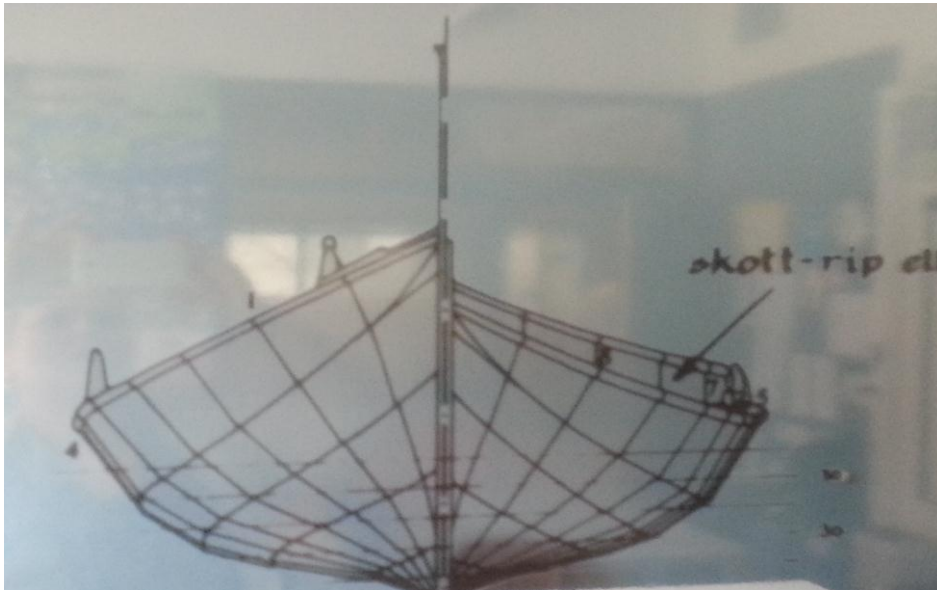
- a) Elevsamtaler og hjem-skolesamtaler tar utgangspunkt i kompetansemålene i L06
- b) Elevene får selv være med å sette egne læringsmål
- c) Elevene får selv være med å sette suksesskriterier for hva de må gjøre for å nå målene

Hva vi så:

I samtale med foreldrene regner de med at det er naturlig at kompetansemålene ligger til grunn for elevsamtaler og samtaler med hjemmet, men de er ikke helt sikre. Foreldrene på ungdomstrinnet mener det fokuseres noe mer på karakterer enn på kompetansemål, men nevner halvårsvurderingen som et godt eksempel på vurdering knyttet til kompetansemål.

Foreldrene er også noe usikre på om elevene får sette seg egne læringsmål og suksesskriterier, og kunne tenke seg mer info om hvordan lærerne jobber innen dette feltet.

Lærerne ønsker seg en mer felles praksis på dette, og nevner at noen er i gang med å gå foran i dette arbeidet – og at alle bør enes om hvordan man skal gjøre det videre. Elevene skulle gjerne fått mer hjelp til å finne både sine og klassens suksesskriterier. Én elev sier : " Vi er litt avhengig av å gjøre som læreren sier, ikke som vi synes er best". Elevene ønsker å være med på å lage læringsmål og lage suksesskriterier, og det er et godt utgangspunkt for lærerne i arbeidet videre.

Kriterium: Det skal kunne dokumenteres at undervegsvurdering er gitt
Tegn

- a) Skolen har et system for hva som skal dokumenteres av undervegsvurdering
- b) Skolen har et system for å dokumentere at undervegsvurdering (skriftlig og muntlig) er gitt
- c) Skolen har et system for å dokumentere at undervegsvurdering (skriftlig og muntlig) er mottatt

Kriterium: Undervegsvurderinga skal gis løpende og systematisk og kan vere både munnleg og skriftleg. Undervegsvurderinga skal innehalde grunnleggjande informasjon om kompetansen til eleven, og skal givast som meldingar med sikte på fagleg utvikling.

Tegn

- a) Skolen arbeider systematisk med både muntlig og skriftlig undervegsvurdering
- b) Undervegsvurderinga tar utgangspunkt i kompetansemålene
- c) Undervegsvurderinga har preg av fremovermelding

Hva vi så:

Det gjøres mye god undervegsvurdering på Stokksund oppvekstsenter. Lærerne nevner den uformelle undervegsvurderingen i timene som viktig, samt at denne er noe vanskelig å dokumentere skriftlig. Hvor mye skal dokumenteres og ikke? Dette er et spørsmål lærerne ønsker å drøfte, da det pr. i dag ikke finnes helt klare føringer og system for dokumentasjon av undervegsvurdering fra lærer til elev/foreldre.

Elevene forteller om noen lærere som gir konkrete og givende tilbakemeldinger, og noen bruker også skjema for å gi undervegsvurdering i løpet av skoleåret – samt at arbeidsplanene har mulighet for avkrysning på oppnåelse av læringsmål. Halvårsvurderinga trekkes frem som god, men mangelfull i forhold til oppfølginga av den. De fleste elevene savner likevel oftere fremovermeldinger om hva de er gode på – og at læreren har et slags system for dette, slik at det ikke blir fullt så tilfeldig.

Foreldrene savner også mer retningsgivende tilbakemeldinger fra skolen og at de informeres om skolens systemer og måte å arbeide med undervisvurdering på. Foreldrene ønsker en konsekvent holdning fra hele kollegiet på undervisvurdering, slik at både hjemmet og eleven vet hva som forventes - og at avtaler omkring underskrifter/rettede bøker med tilbakemeldinger følges opp, slik at eleven opplever et strukturert samarbeid mellom skole og hjem.

Eksternvurdererne kunne etter det vi så - finne god undervisvurdering på alle trinn, men denne bærer ikke preg av nok systematikk i forhold til graden av undervisvurdering (et "minimumskrav" /en kvalitet som alle må strebe etter). Dokumentasjon av at undervisvurderinga er gitt eller fått for skolen som helhet er mangelfull. Lærerne ønsker mer struktur i dette arbeidet, noe som er et godt utgangspunkt for å få systemene på plass.

Kriterium: Skolen er en lærende organisasjon

Tegn

- b) Skolen skal ha en lokal læreplan i alle fag som dekker alle kompetansemål fordelt på trinn. Denne danner utgangspunkt for årsplan/periodeplan/arbeidsplan.
- d) Skolen evaluerer regelmessig egen vurderingspraksis
- e) Skolen har felles praksis og maler for samtaler

Hva vi så:

Rektor ga oss informasjon om at det har vært gjennomført et arbeide i kommunen med lokale læreplaner da K06 ble lansert. Dette arbeidet ble dessverre ikke fullført og det ble sett på som krevende. Lærerne brukte derfor lærebøkene som bakgrunn for å lage årsplaner i fagene. Rektor påpeker at det er et arbeid i gang på skolen for å få en helhetlig oversikt over "gangen" fra kompetansemål til det som foregår i klasserommet sammen med elevene.

Skolen har fellestid til utviklingsarbeid, men det oppleves både av rektor og ansatte som om denne er noe for knapp, og at tiden som er satt av til erfaringsdeling og utvikling bør struktureres annerledes, slik at de ansatte og ledelse ved skolen går i samlet flokk.

Noen maler for samtaler finnes, og flere lærere har gode utkast for samtalemaler. Vi kunne likevel ikke finne at det er noen felles maler og praksis for samtaler. Det ligger en klar forventning fra rektor om at samtaler som er pålagte gjennomføres – men det savnes et system for gjennomføring av samtaler med gode, felles malverktøy som alle ansatte kan bruke, og som skaper en forutsigbarhet overfor foreldrene om likt innhold i samtaler, uavhengig av lærer.

Skolen har gjort et flott arbeide med maler for arbeidsplaner – et lignende arbeid kan settes i gang når det gjelder samtalemaler også.

10 Ideer til videre arbeid med utviklingsområdene

Stokksund Oppvekstsenter er allerede i gang med et godt utviklingsarbeid når det gjelder temaet vurdering, og bruken av læringsmål i læringsarbeidet. Skolen har også fått på plass gode arbeidsplaner og dokumentasjon på halvårsvurdering.

Til tross for dette har skolen, slik vi har kommentert, også en del utviklingsområder. Dette er noe skolen må arbeide videre med. Vi vil ikke her gi noen fasit på hvordan dette arbeidet skal foregå, men noen råd vil vi gi.

Noen tips til videre arbeid:

- Bli enige om fast tid få prioritere erfaringsdeling i kollegiet, og sett dette i system. Dette er noe både ledelsen og lærerne ønsker, og som er nødvendig for gode utviklingsprosesser framover
- Ledelsen bør fortsette å være en pådriver for utviklingsarbeidet, og i enda større grad påse at system og arbeidsmetoder som blir avtalt følges opp over tid.
- Ta med foreldrene i det videre utviklingsarbeidet slik at de kan være en støttespiller for dere i vurdering av elevenes læring
- Få en tydeligere rød tråd fra kompetansemål – læringsmål – læring – vurdering.
- Bli enige om noen satsningsområder innenfor vurderingsområdet, slik at dere ikke skal gjøre alt på en gang...
- Synliggjøre læringsmålene enda bedre for elevene og knytte læringsøktene og tester bevisst opp mot målene.
- Underskrifter, skjema, avkryssninger elevene gjør på arbeidsplanen i forhold til måloppnåelse og lignende: Bruk verktøy dere følger opp – og følg disse opp konsekvent. Verktøy som ikke brukes og som elevene da opplever "ikke betyr noe egentlig", må dere vurdere å kassere.

- Dere har en åpen og fritt-talende gjeng med elever, som har mye positivt å bidra med. Slik oppleves kollegiet også. Bruk av ros og fremsnakking av hverandre er viktig i en utviklingsprosess – ha ekstra fokus på dette en tid fremover.

11 Rapportering til skoleeier

Skoleeier er representert når rapporten legges frem. Rapporten sendes umiddelbart skolefaglig ansvarlig, som videreformidler til politisk nivå i kommunen.

Innen 6 måneder etter at skolevurderingen har funnet sted, sender rektor en rapport tilbake til skoleeier om hvordan skolene har arbeidet videre med utviklingsområdene sine. Eventuelt kan denne rapporteringen sees i sammenheng med årsmeldingen. Denne rapporten sendes skoleansvarlig for klargjøring til politisk utvalg.